

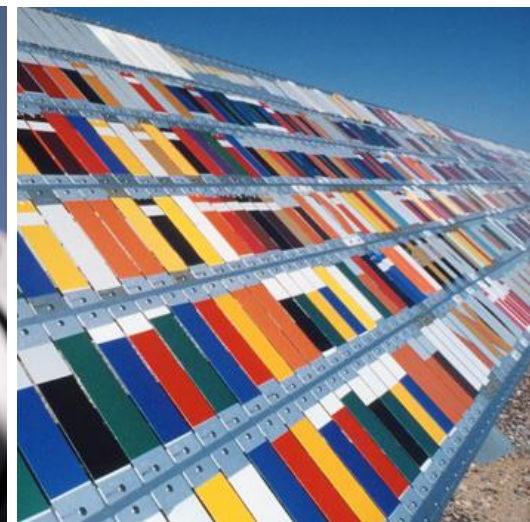
Top Analytica Oy Ab

SKY koulutuspäivät
Espoo, 18.-19.4.2024

*Pinta-analytyttiset menetelmät
maalipinnoitetun ohutlevyn
hajoamisilmiöiden tutkimiseen*

Ville Saarimaa

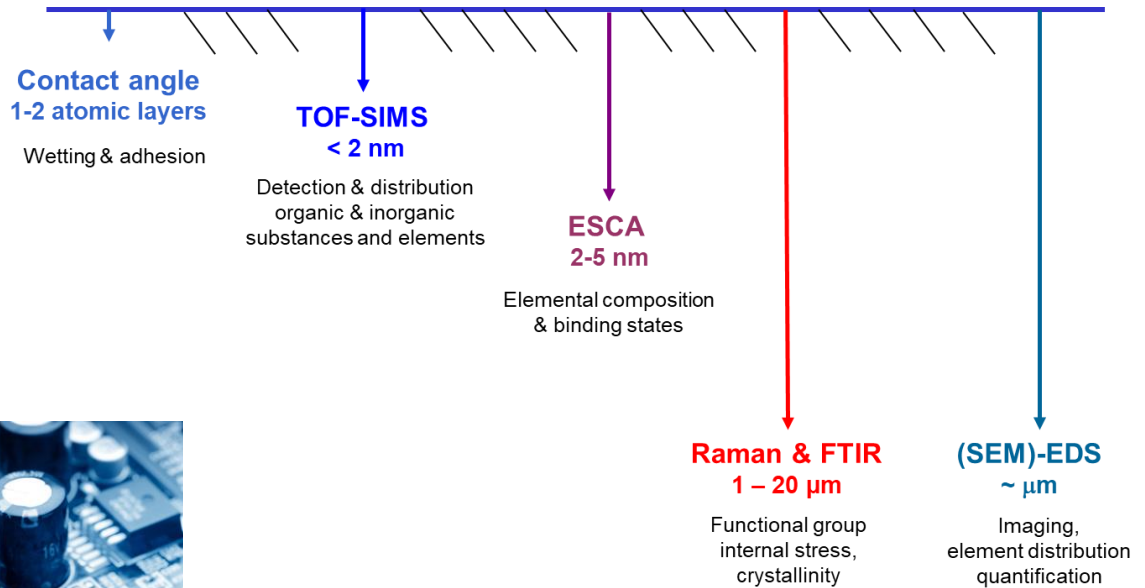
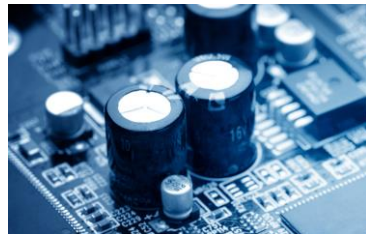
- ❑ Top Analytica lyhyesti
- ❑ Sinkin korroosio, maalipinnoitettu ohutlevy
- ❑ Hajoamisilmiöitä esimerkkien kautta

Top Analytica lyhyesti

- ❑ Juuret Turun yliopistossa & Åbo Akademiassa, perustettu 2001
- ❑ >10 työntekijää eri koulutustaustoilta (orgaaninen ja epäorgaaninen kemia, fysiikka ja geologia)
- ❑ Monipuolista pinta- ja mikroanalytiikkaa

Top Analytica:

- SEM-EDS
  - FlatQUAD
  - EBSD
- XPS
- ToF-SIMS
- FTIR
- Micro-FTIR
- EPMA
- Raman
- BIB (broad ion beam)
- CA (contact angle)
- XRF
- GC-MS

Laiteverkosto:

- AES (Auger electron spectroscopy)
- TEM
- HIM
- XPS
  - Ar cluster gun
  - ISS (Ion scattering spectroscopy) – topmost atom layer composition
  - REELS (Reflection electron energy loss spectroscopy) – electron structure of the topmost atoms (also hydrogen)
- NMR
- AFM
- HPLC
- DSC
- XRD
- TGA
- ICP-OES
- Headspace GC-MS, Py-GC-MS
- COM

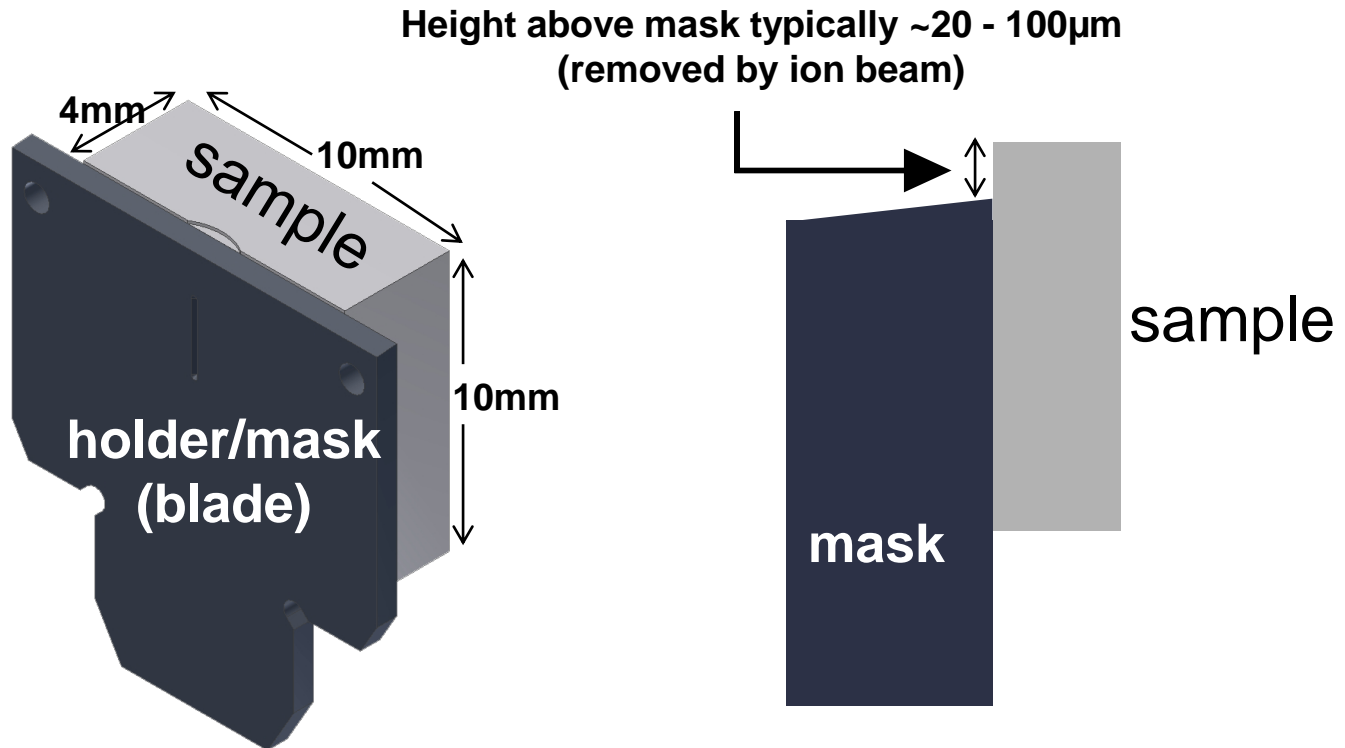
Broad ion beam (BIB)

- ❑ Poikkileikevalmistusmenetelmä, joka käyttää ionisuihkua kiinteän kappaleen pinnan kiillottamiseen

Mask (blade) and samples

- Titanium mask plate (0.9 mm), low/moderate sputtering rate, excellent heat conductor, multiple usage time (1-4 x)
- Sample dimensions up to 10 mm x 10 mm x 4 mm
- Adjustable sample height above mask (removed by ion beam)
  - Typically 20-100 μm (increases ion milling time the more the height is)
- Sample attached with silver glue or tape

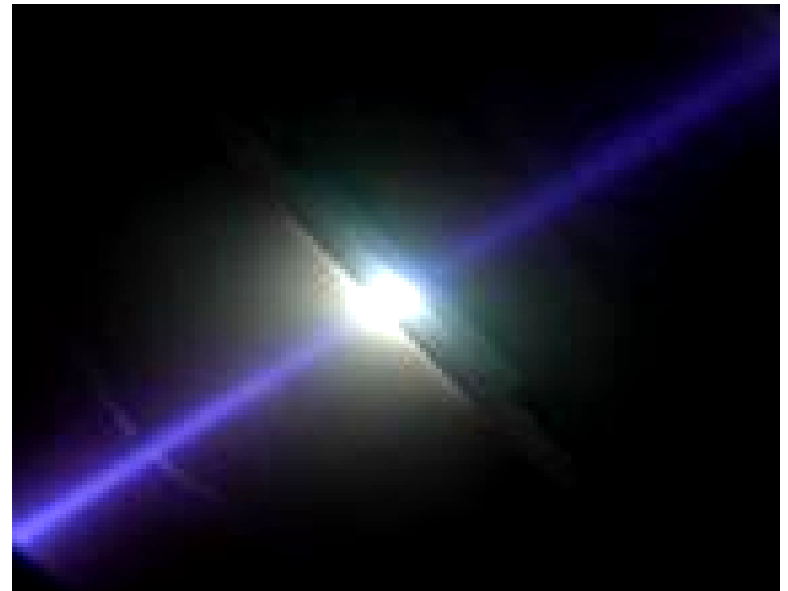
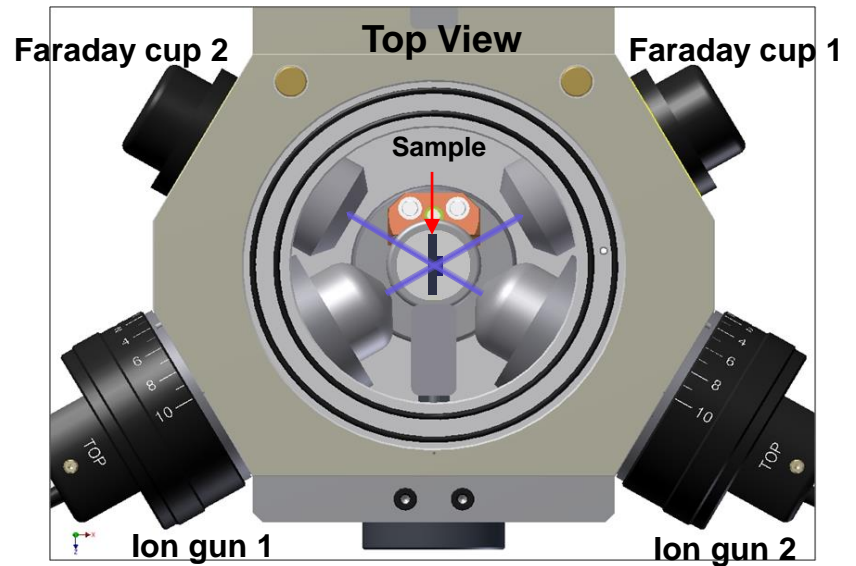

❑ Sputtering chamber

- Vacuum ($< 10^{-6}$ torr)
- 2 ion guns
- Detectors (pressure, ion current)
- Rotating holder (360°)
- Liquid N_2 cooling (if needed)

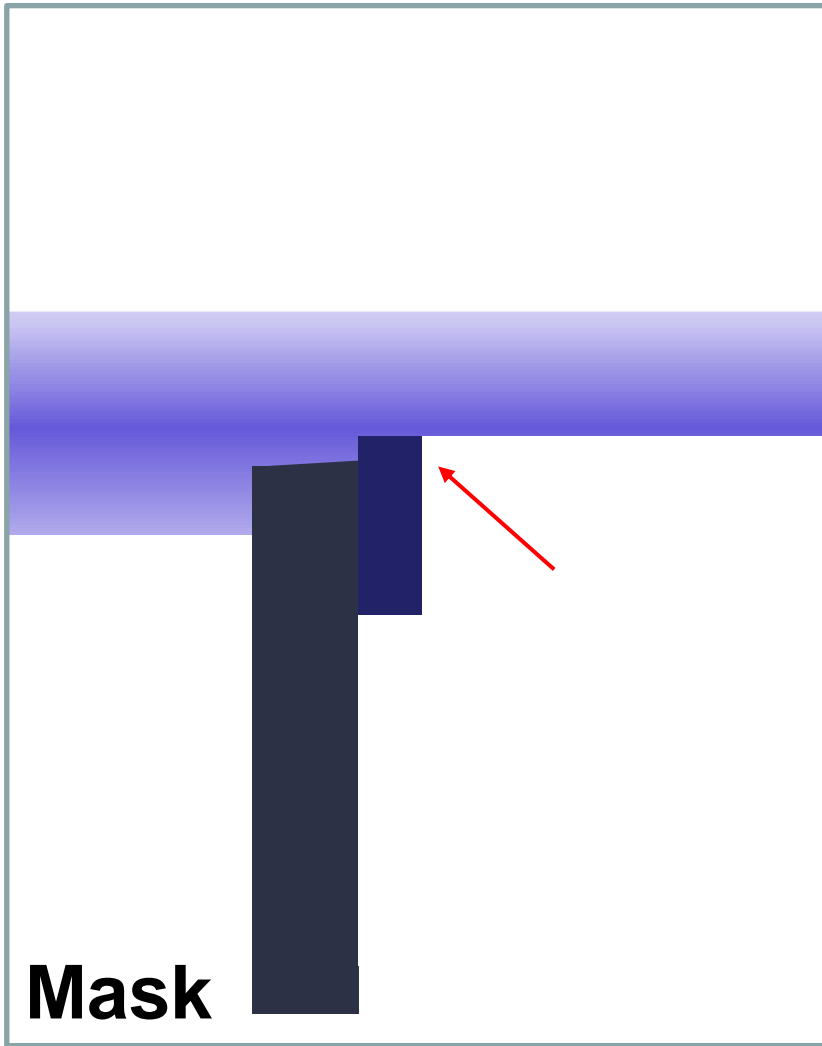
❑ Ion beam

- Argon ions
- Acceleration energy 1 – 6 keV
- Beam width ~ 1 mm (FWHM $\sim 0,5$ mm)
- Active when sample facing gun in 60 degree sector

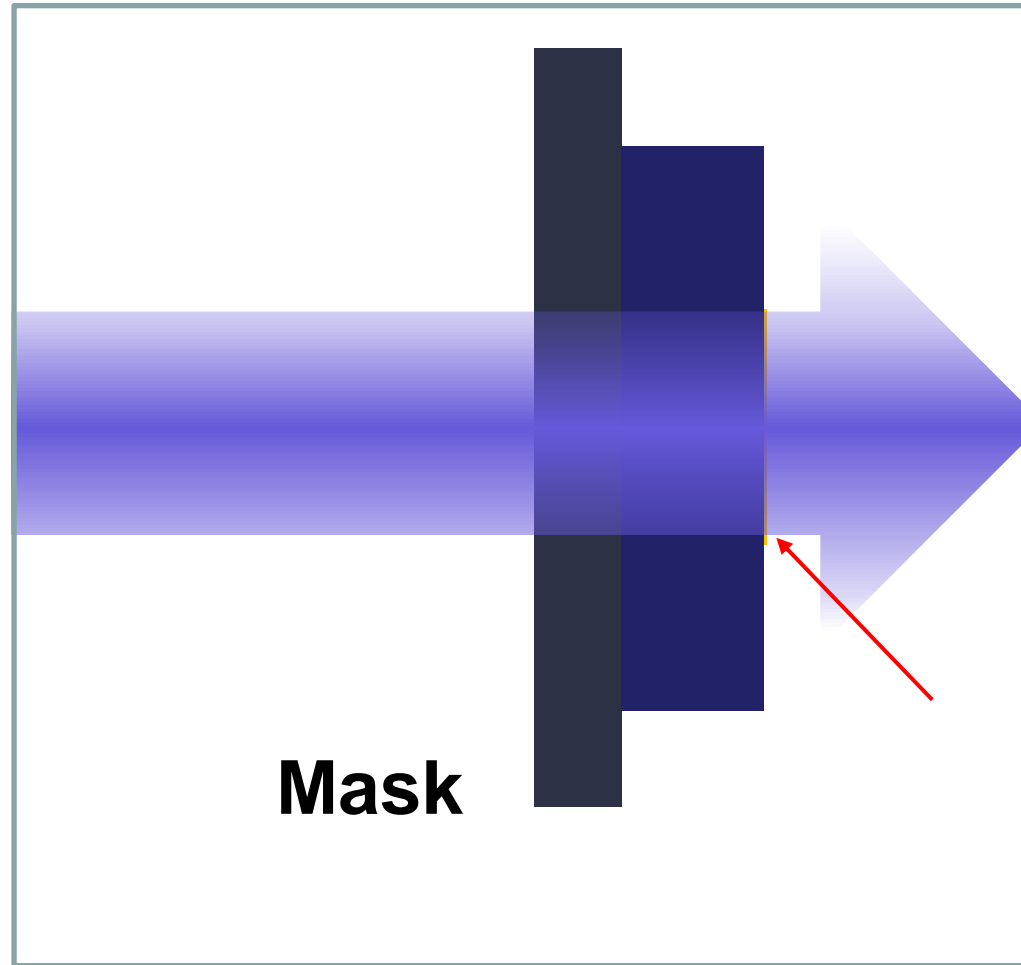

Side perspective

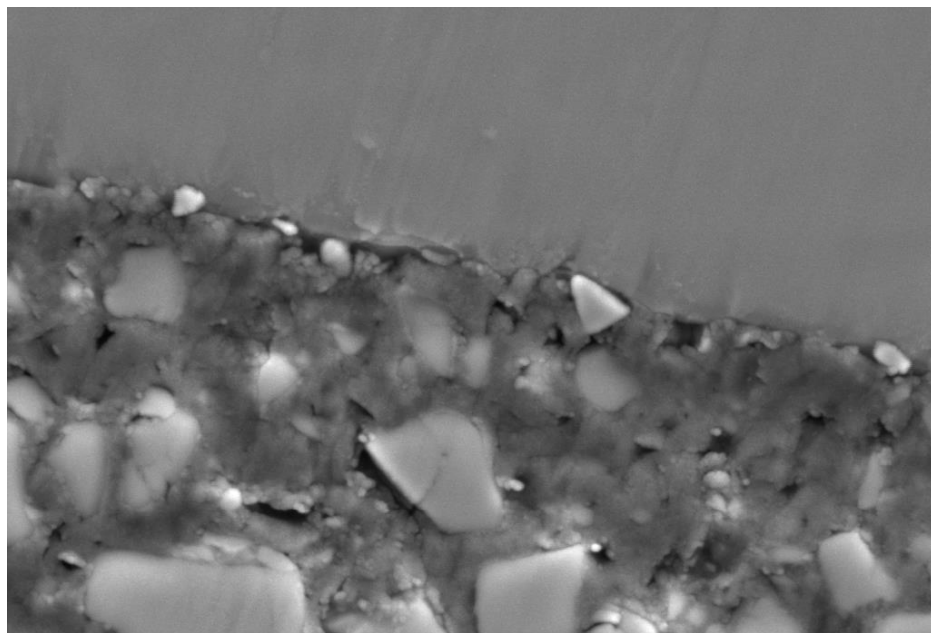

Top perspective

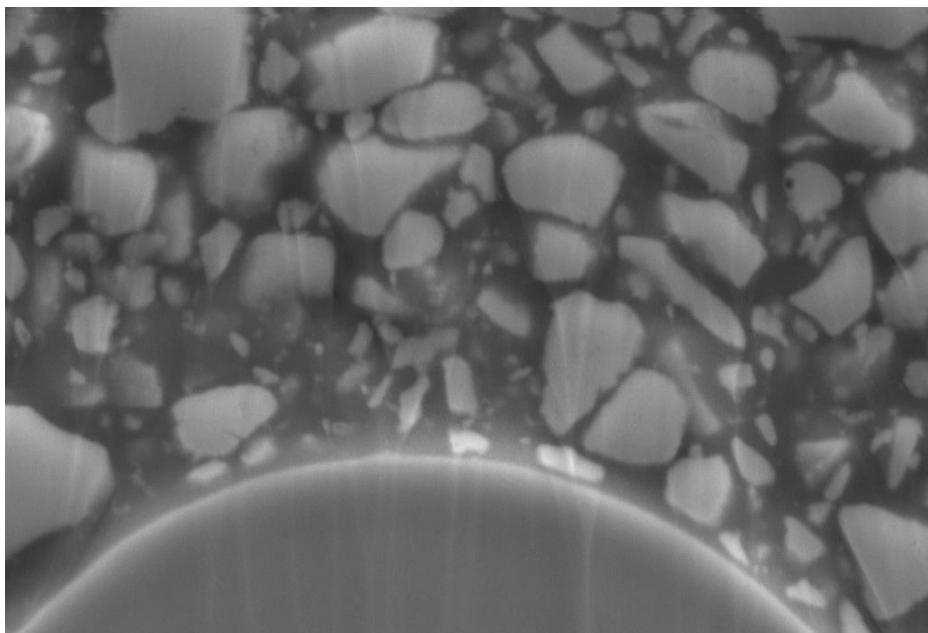
- ❑ Korkealaatuinen poikkileike
- ❑ Ei mekaanisia vaurioita
- ❑ Voidaan leikata näytteitä, jotka olisivat vaikeita tai jopa mahdottomia mekaanisilla menetelmillä

Mekaaninen hionta

500 nm EHT = 3.00 kV Signal A = SE2 I Probe = 2.0 nA TOP ANALYTICA
WD = 6.9 mm Mag = 20.00 K X Date :14 Nov 2019 www.topanalytica.com

Ionisuihku

500 nm EHT = 3.00 kV Signal A = SE2 I Probe = 500 pA TOP ANALYTICA
WD = 5.9 mm Mag = 20.00 K X Date :22 Nov 2019 www.topanalytica.com

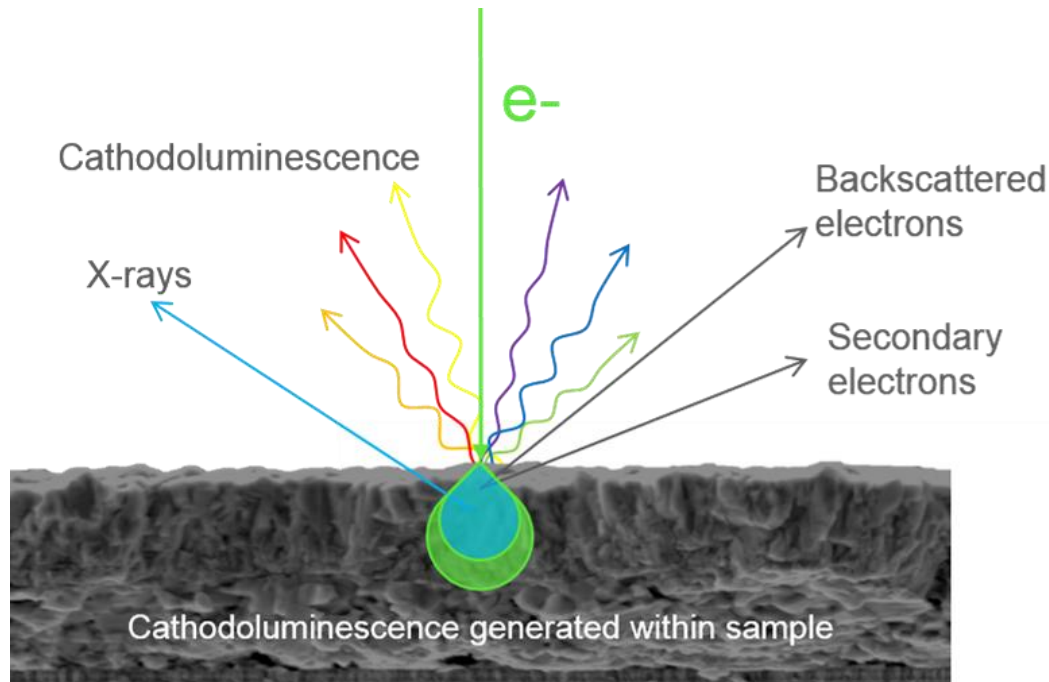
Top Analytica Oy Ab

Moderni EDS-detektor

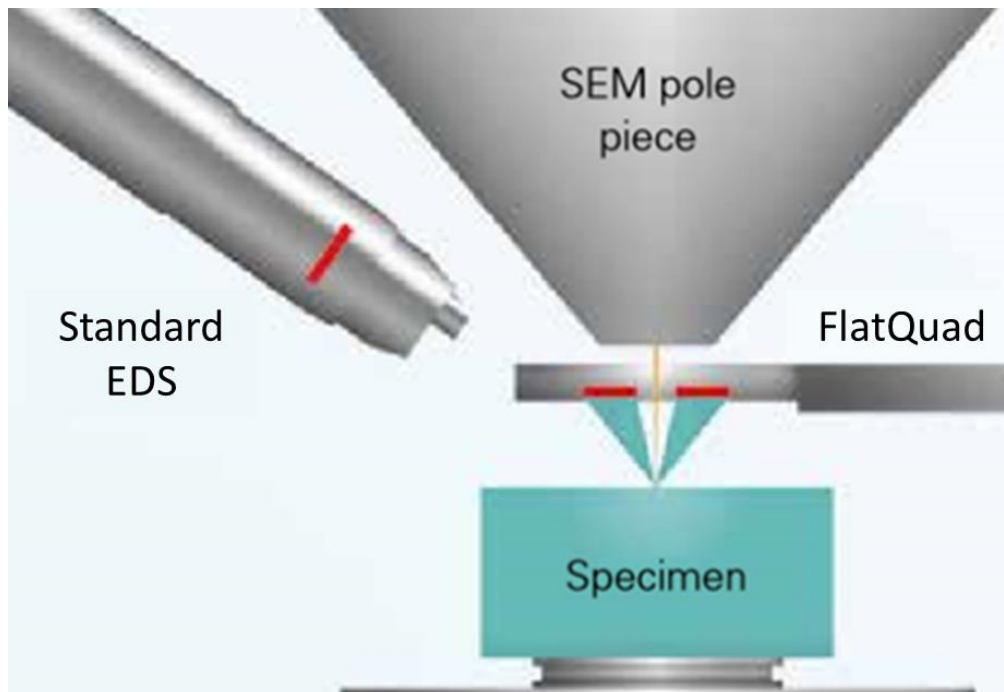
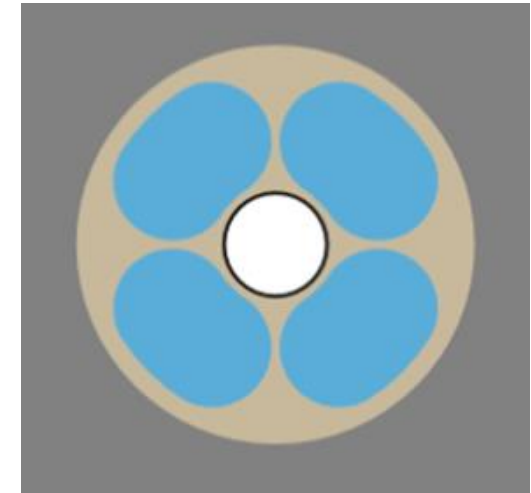
SEM-EDS

Scanning Electron Microscopy- Energy Dispersive Spectrometry

- Näytepintaa pommitetaan elektroneilla
- Tuotetaan sekundäärielektroneja (SE), takaisinsirontaelektroneja (BSE), röntgensäteilyä ja katodoluminesenssia
- SE ja BSE signaaleilla tuotetaan kuva näytepinnasta, muita signaaleja käytetään materiaalin karakterisointiin

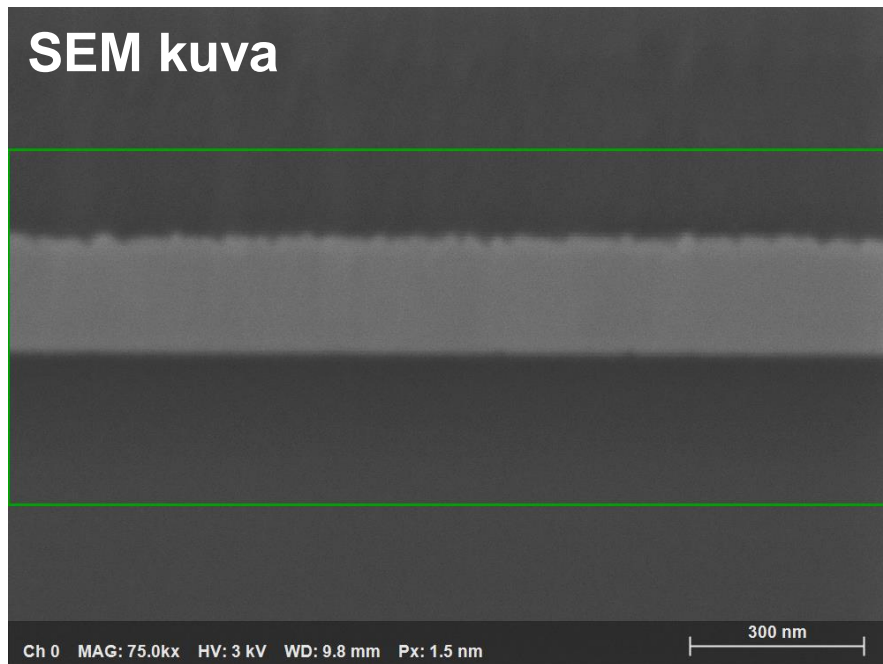

- SEM-laitteeseen kytkettävä EDS-detektor, joka tulee näytteen yläpuolelle
- Neljä SDD-kennoa

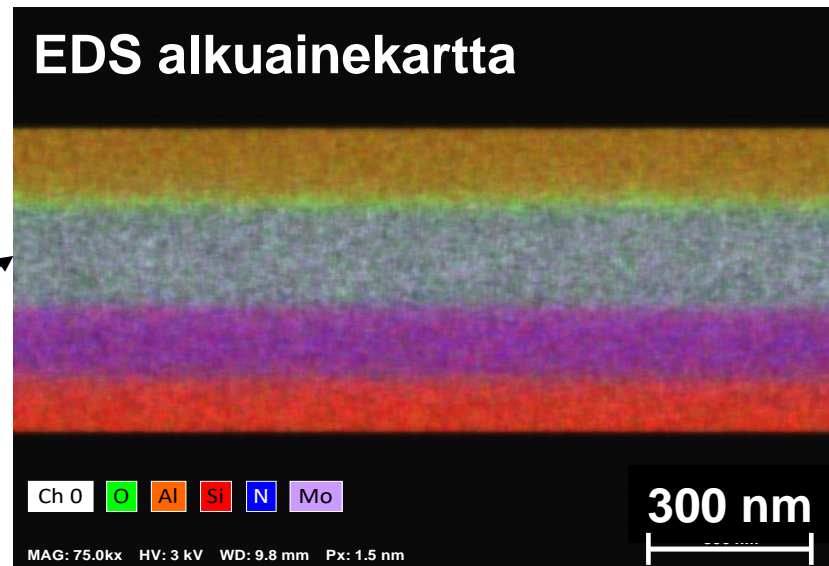

Elektroniikkakomponentin kerrosrakenne

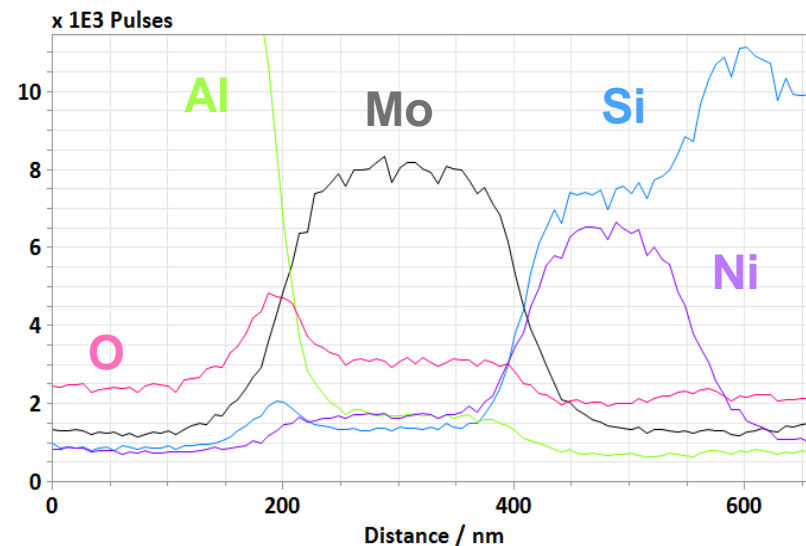
SEM kuva

EDS alkuainekartta

- Vain yksi kerros erottuu SEM-kuvassa
- FlatQUAD (EDS) erottaa viisi kerrosta: (i) Al, (ii) O-rikas kerros, (iii) Mo, (iv) SiN, (v) Si

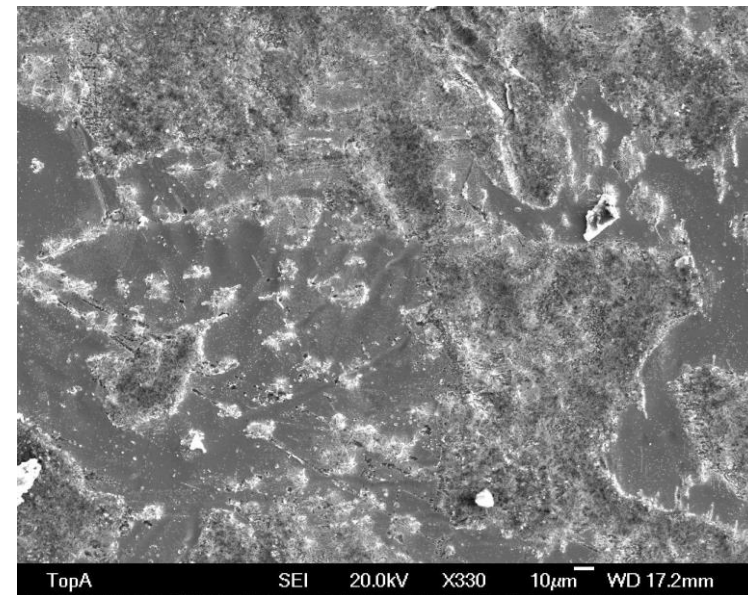
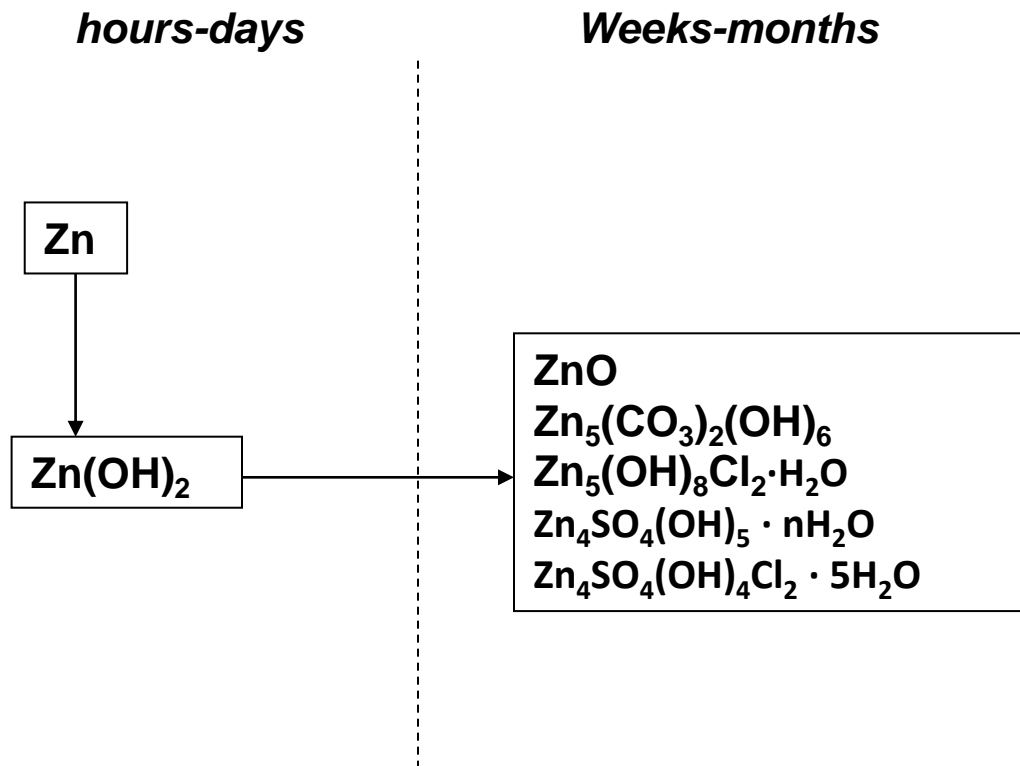

Top Analytica Oy Ab

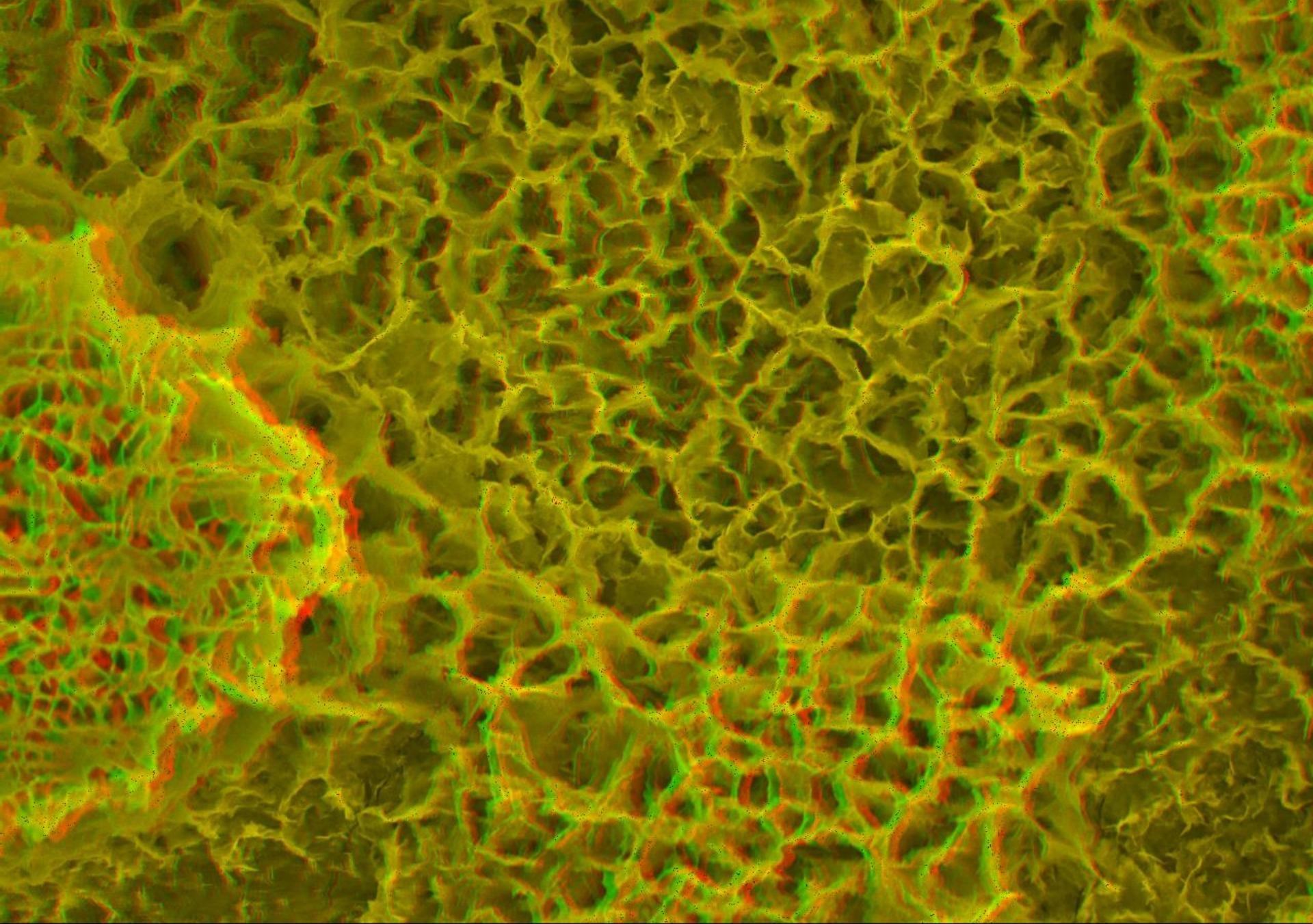
Sinkkipinnan korroosio

Mihin orgaanisia suojakerroksia tarvitaan?

- ❑ Paljas sinkki on hyvin altis hapettumiselle
  - ❑ Hapettuminen alkaa kosteuden vaikutuksesta
  - ❑ Nopeasti muodostuvia korroosiotuotteita: sinkkihydroksidi (tunnit-viikot)
  - ❑ Hitaasti muodostuvia korroosiotuotteita: karbonaatit ym. (kuukaudet-vuodet)

TopA

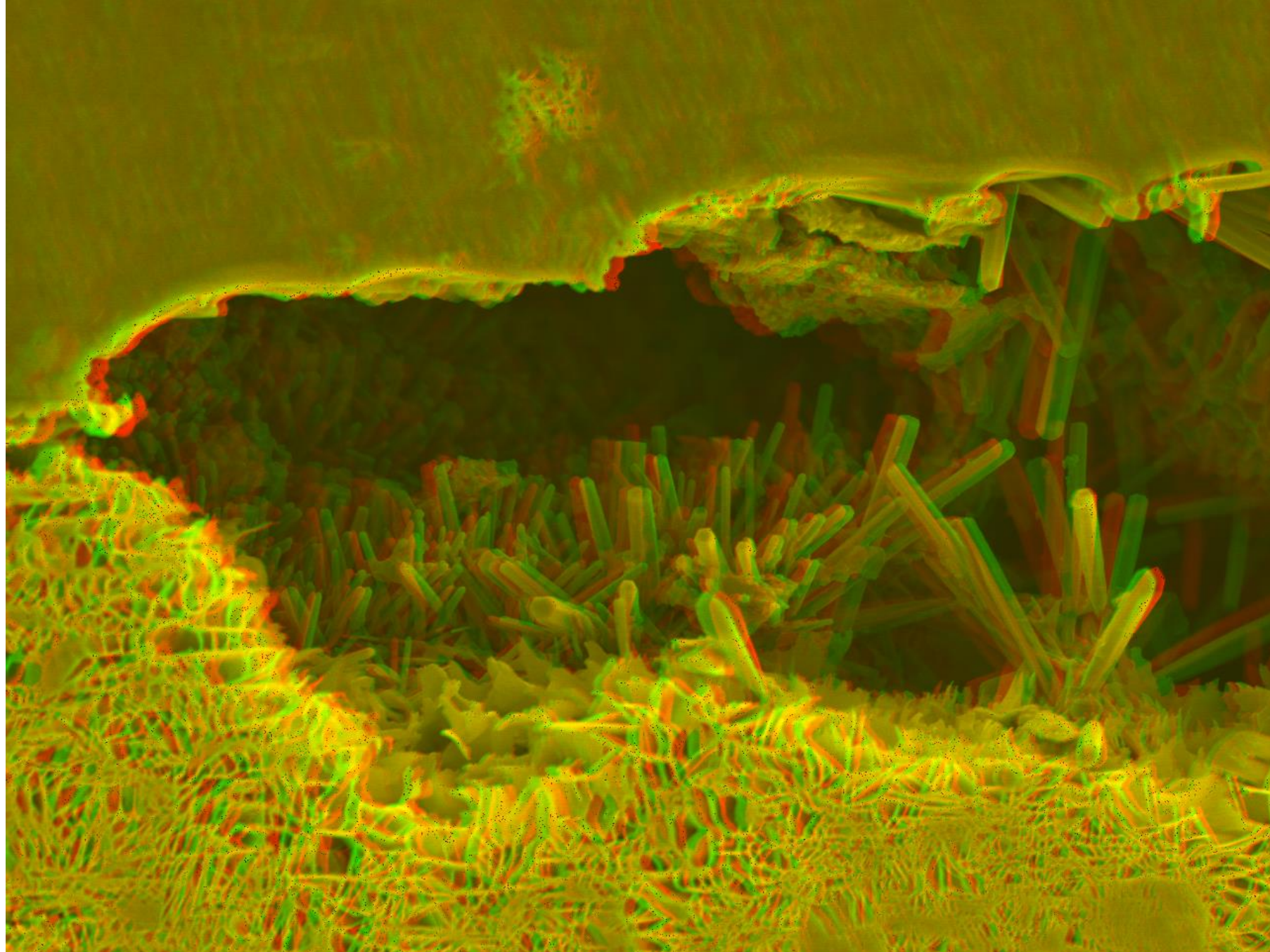
SEI

5.0kV

X4,000

1 μ m

WD 7.8mm

TopA

SEI

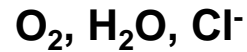
5.0kV

X4,500

1 μ m

WD 5.9mm

- Sähkökemiallinen reaktio (anodi-katodi), ympäristön koostumus voi kiihdyttää tai hidastaa korroosiotuotteiden muodostumista

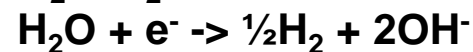
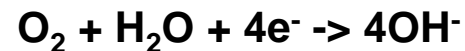

Sinkkipinnoite

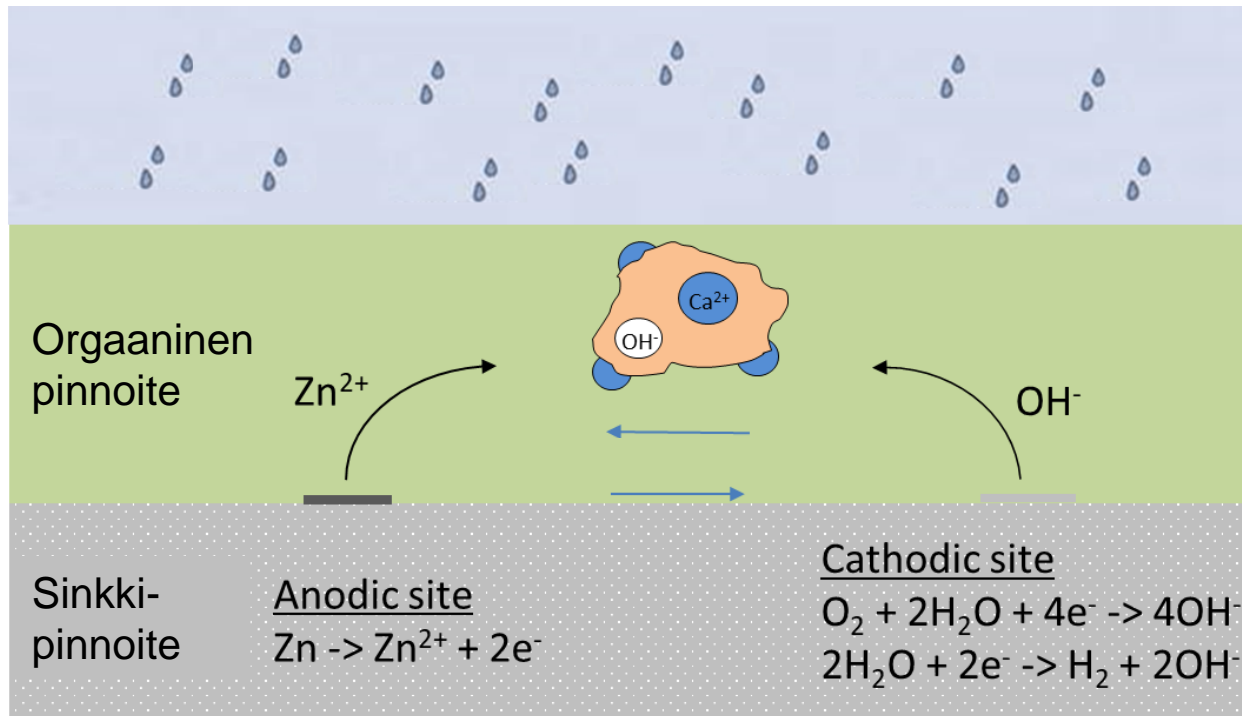
Anodi

Katodi

Top Analytica Oy *Mihin orgaanisia suojakerroksia tarvitaan?*

❑ Pinnoitteen barriereiominaisuudet

- Säätää metalli/pinnoite rajapinnan kosteutta ja haitallisten ionien pääsyn metallipinnalle
- Sinkin liukenemisen ja katodireaktioiden estäminen

❑ Korroosioinhibiittorit alentavat sähkökemiallista aktiivisuutta

- Hydroksidi-ionien diffuusio pois metallipinnalta
- Reaktiivisten ionien vangitseminen ja neutraalien ionien (kuten Ca^{2+}) vapauttaminen

Construction

Consumer products

Industrial applications

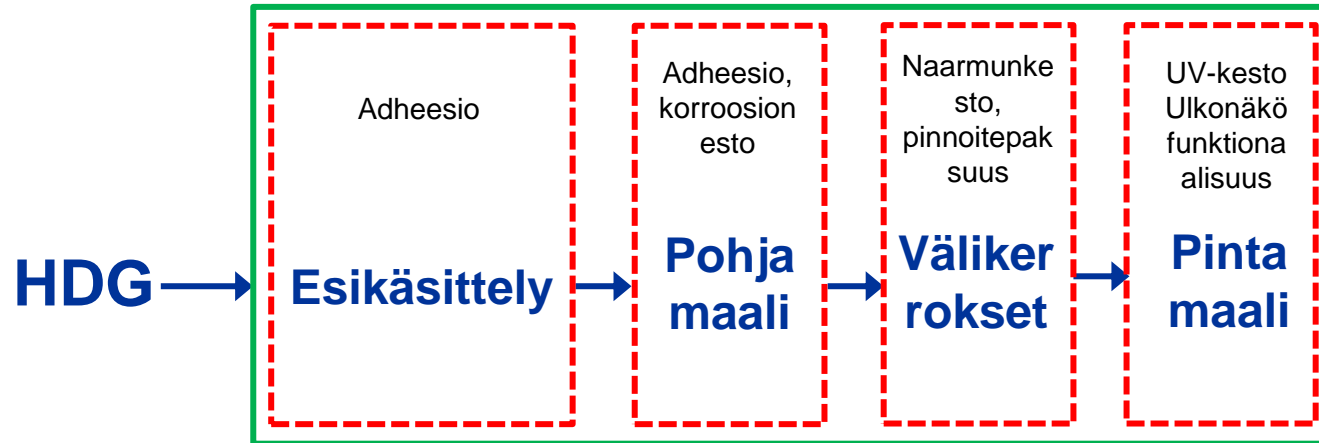

Container/packaging

Transportation

Maalipinnoituslinja

Electrocit, company campus, Turku

Sinkki
Esikäsittely

10 μ m

Pohjamaali Välikerros Pintamaali

Top Analytica Oy Ab

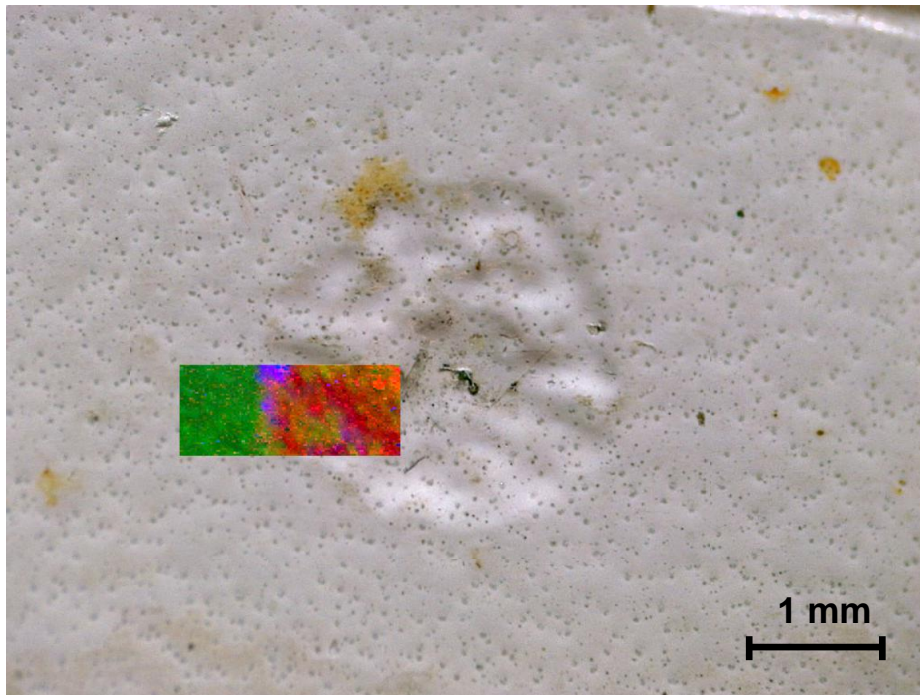
Esimerkkejä - kosteudenkesto

Top Analytica Oy

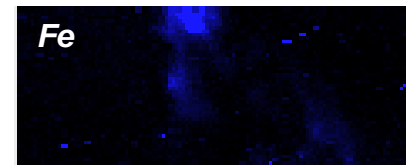
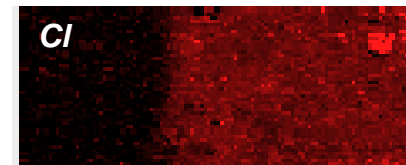
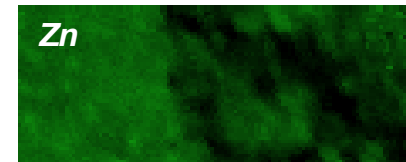
1. Pinnoitteen kupliminen

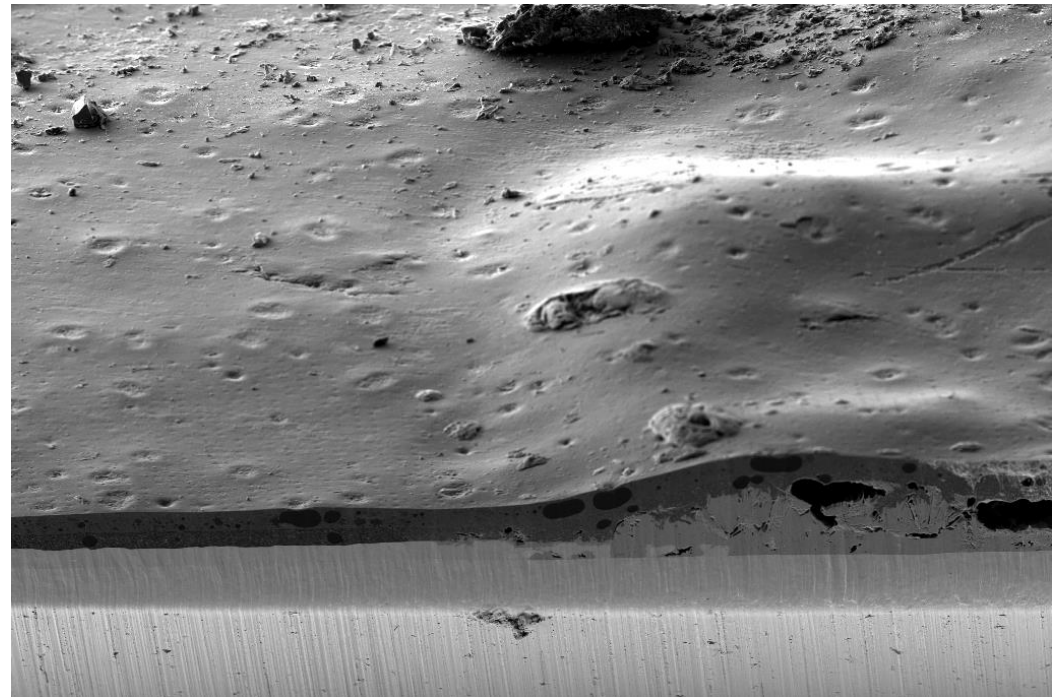
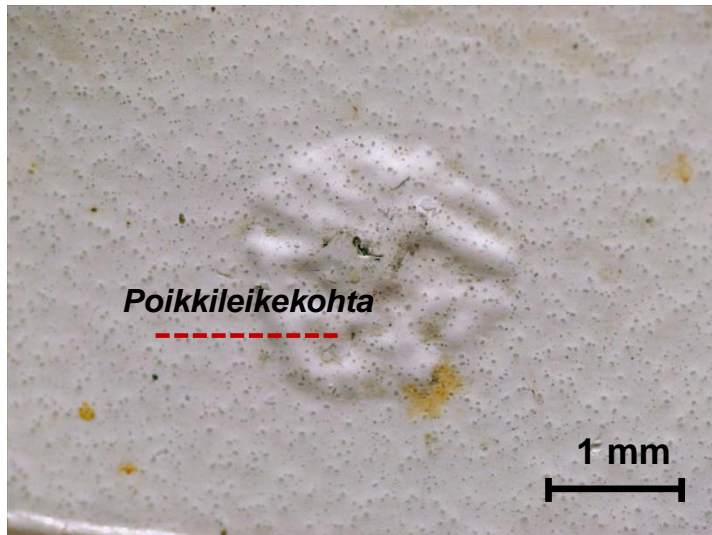
- ❑ Kaksikerrospinnoite (PUR)
- ❑ Asiakasnäyte, ollut 2 vuotta käyttökohteessa
- ❑ μXRF-mittauksessa (pinnoitteen läpi) havaittiin klooria

μXRF element maps

- Laajamittaisesti korroosiotuotteita pinnoitteen alla

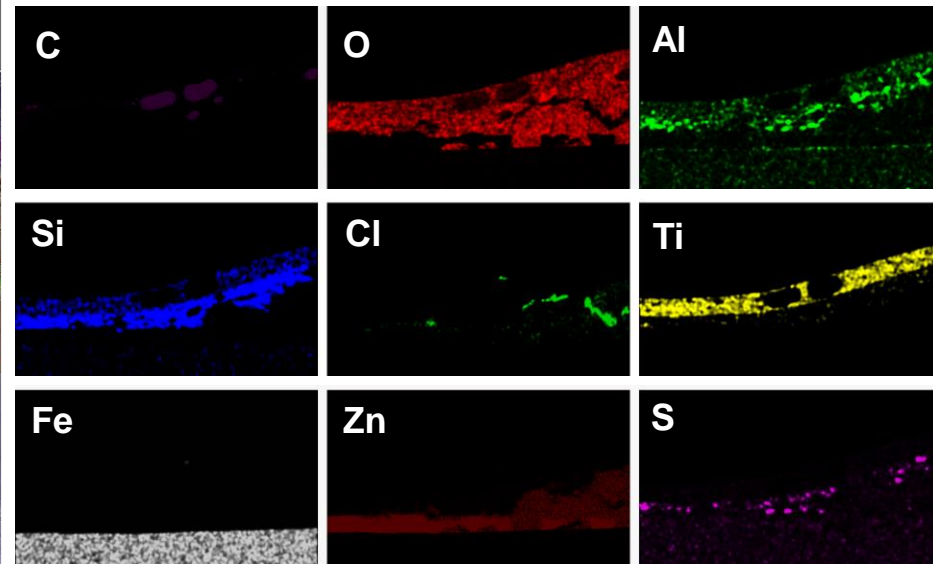
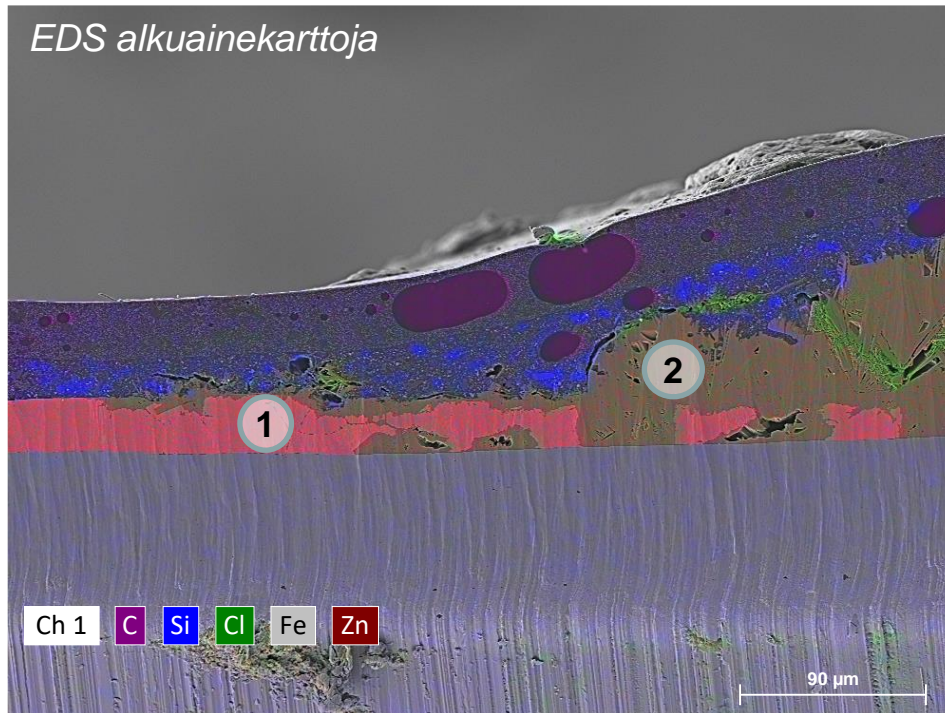

SEM/EDS

Kuplan koostumus

- ❑ Sinkkikerros oli paikallisesti hapettunut teräkseen asti (2)
- ❑ (Metallinen sinkki = 1)
- ❑ Klooria löytyi paikallisesti (voimakas hapetin)

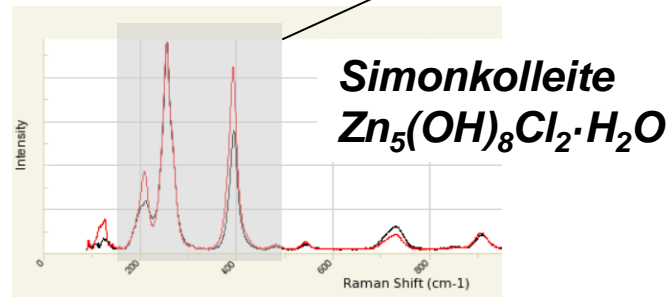
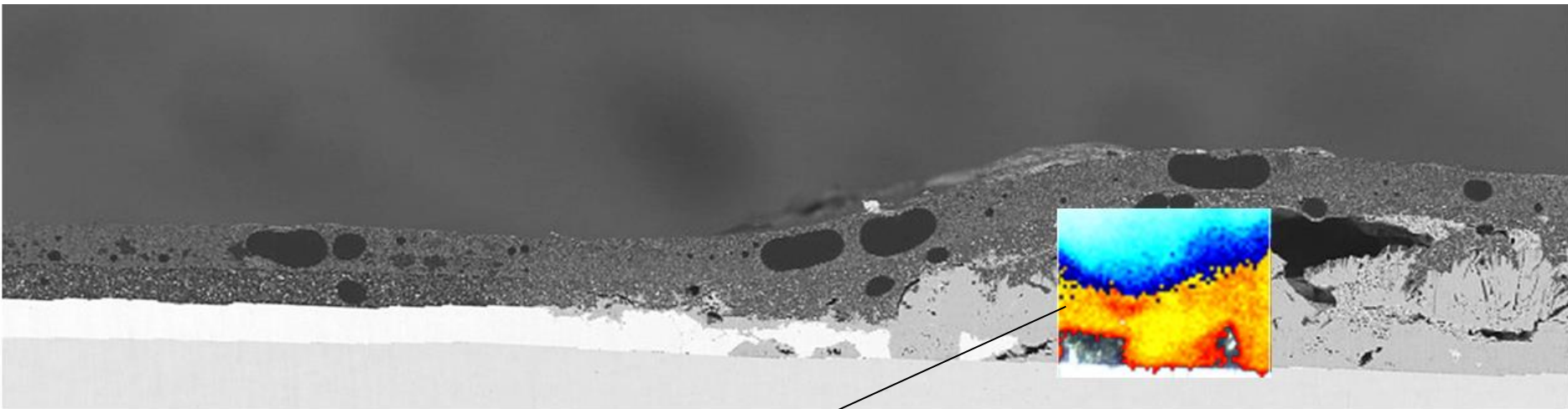
EDS alkuainekarttoja

Raman

Poikkileikkeen koostumus

- ❑ Korroosiotuotteiden identifiointi Ramanilla
  - ❑ Simonkollieitti runsaasti läsnä
- > Käyttöympäristössä klooria, joka kosteuden kanssa kiihdytti maalipinnoitteen alaista korroosiota (pinnoiteratkaisu ei kohteeseen soveltuva)

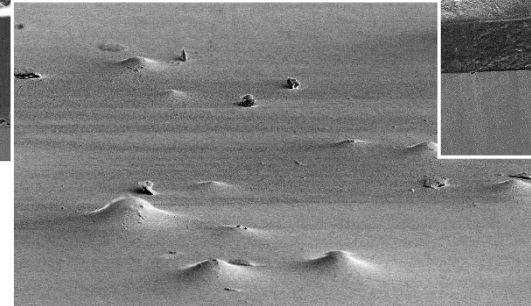
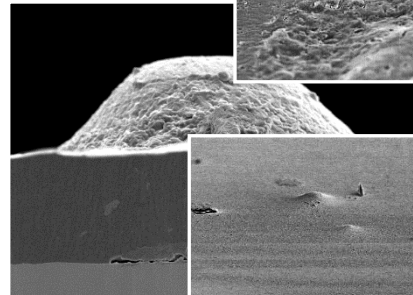
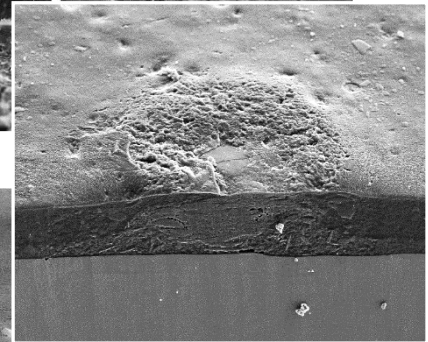
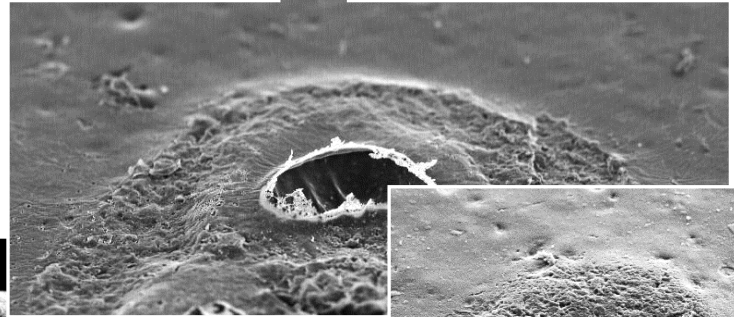
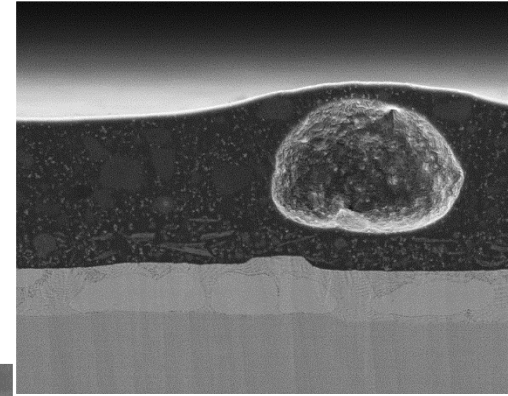
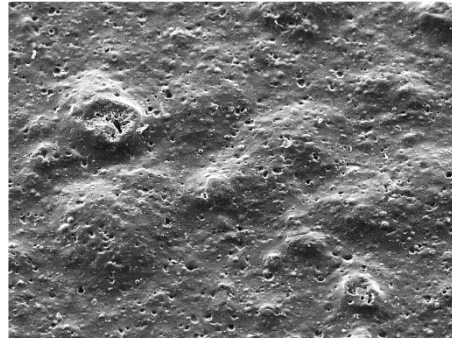
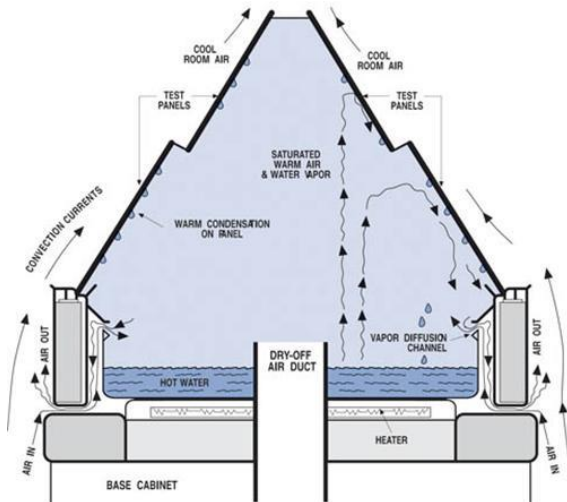

Top Analytica Oy

2. Adheesio-ominaisuudet

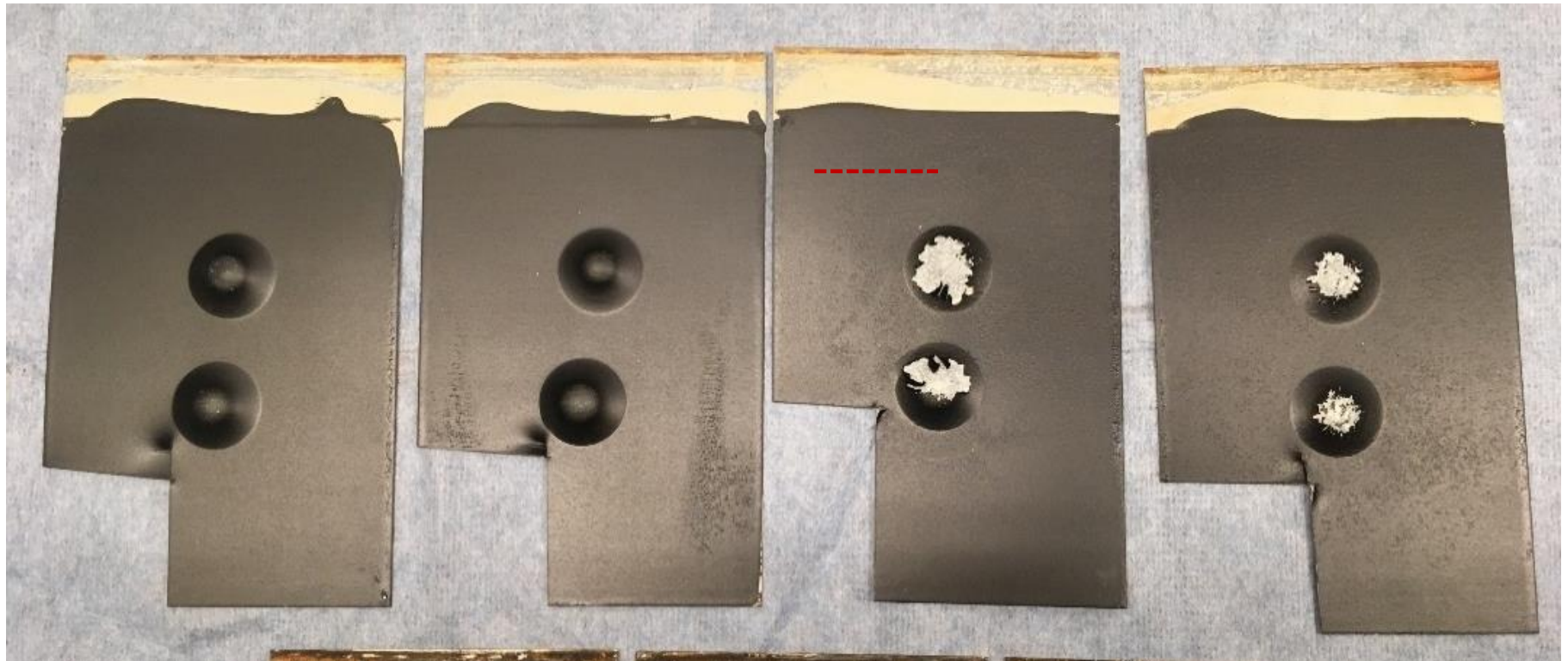
Top Analytica Oy

Kuplinta- ja adheesiotesti kondenssitestesti 40°C, 1500h

Kosteudenkesto & adheesio-ominaisuudet

- ❑ Standardinmukainen testi (kosteusaltistus, kuulapudotus, adheesiotestaus teipillä)
- ❑ Testi kertoo adheesio-ominaisuuksista, mutta ei paljasta niiden juurisyitä

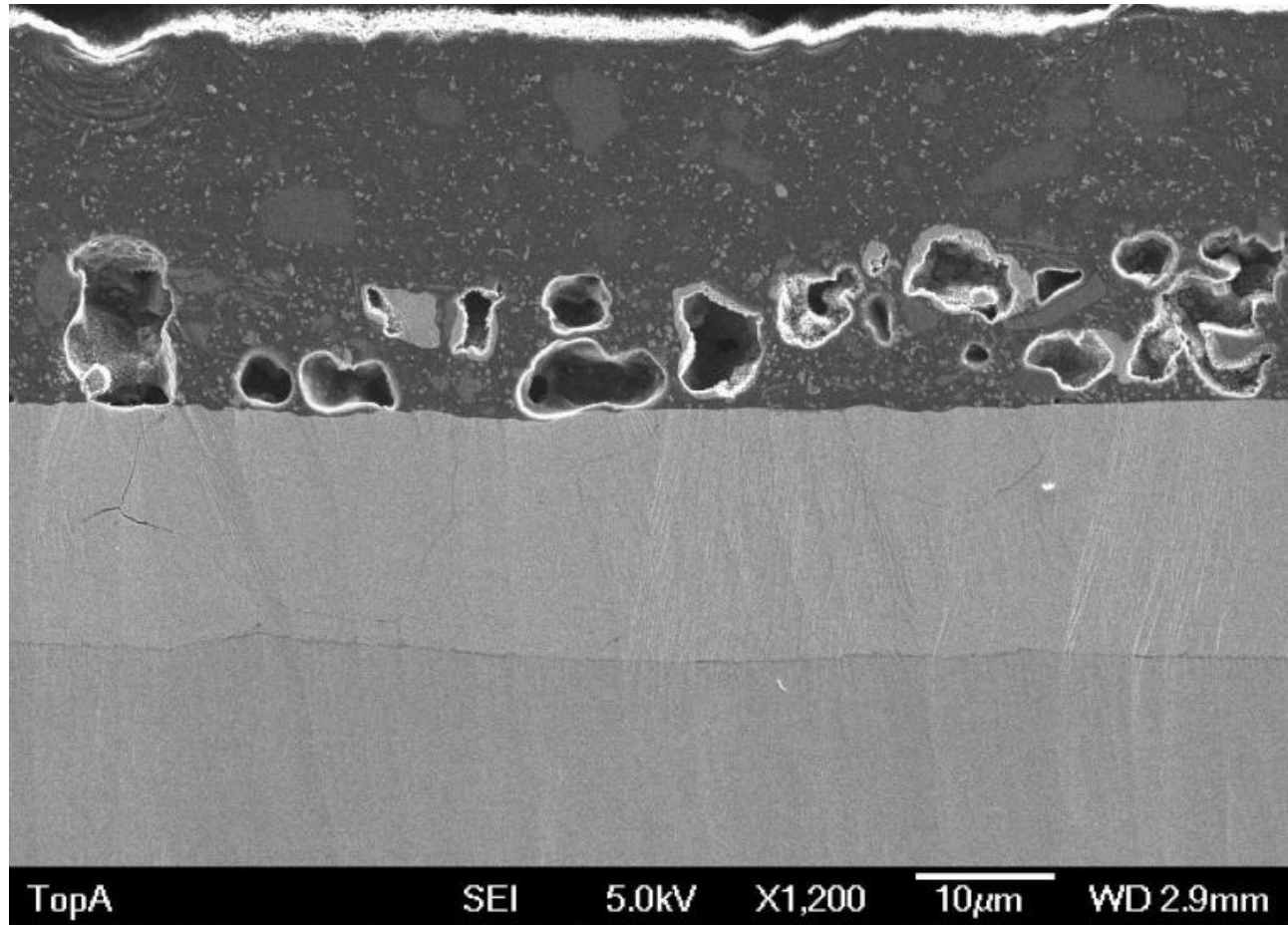

- ❑ Linjanäytteissä havaittiin huono kosteudenkesto (ja kuulapudotustulos)
- ❑ Poikkileiketarkastelu -> pohjamaalissa oireita

Pinnoite

Sinkki

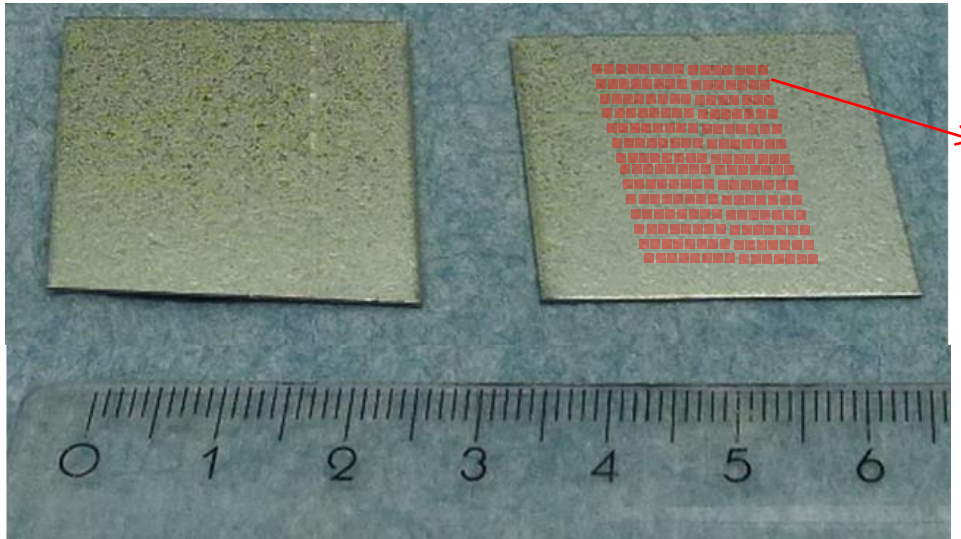
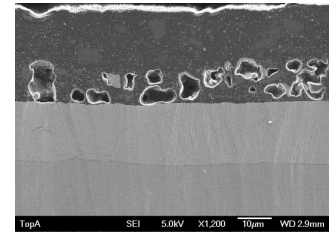
Teräs

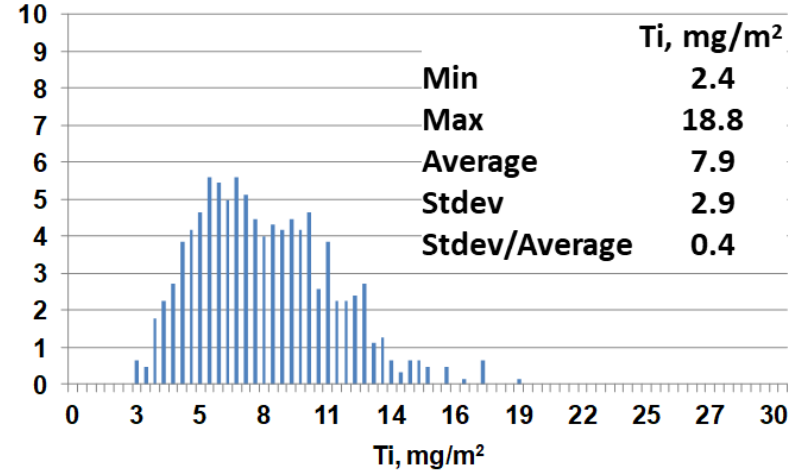

SEM/WDS

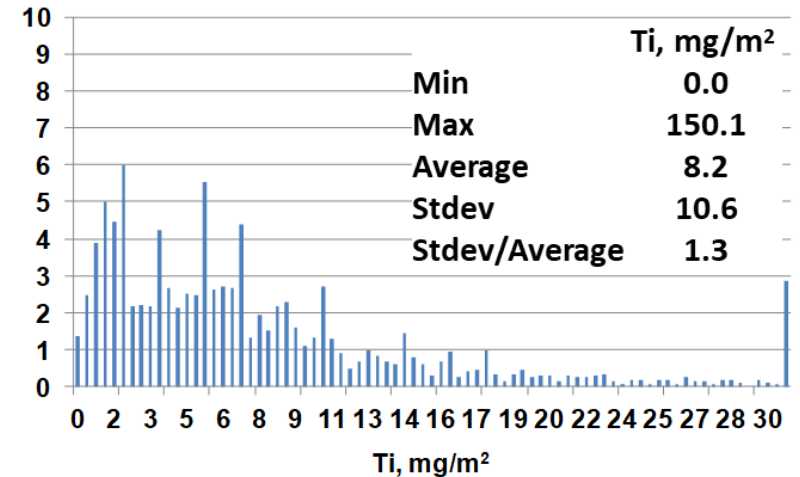
Esikäsittelykerros

% of the points

% of the points

- Esikäsittelykerroksen tasaisuuden mittaaminen (paikalliset pitoisuudet)
- Ti-histogrammeissa selkeä ero

Top Analytica Oy Ab

3. Pinnoitteen UV-kestävyys

Pinnoitekestävyys

Antigraffiti-pinnoitekerros

- ❑ PVDF-pinnoitteelle applikoitiin ohut antigraffitikerros suojaamaan pinnoitetta
- ❑ Projektin tavoite oli tutkia antigraffitipinnoitteen pitkäaikaiskestävyyttä ja hajoamisilmiöitä
- ❑ Pinnoitteen puhdistuvuutta (montako pyyhintäkertaa pinnoite kestää), olosuhdealtistusta ja kemiallista koostumusta tutkittiin

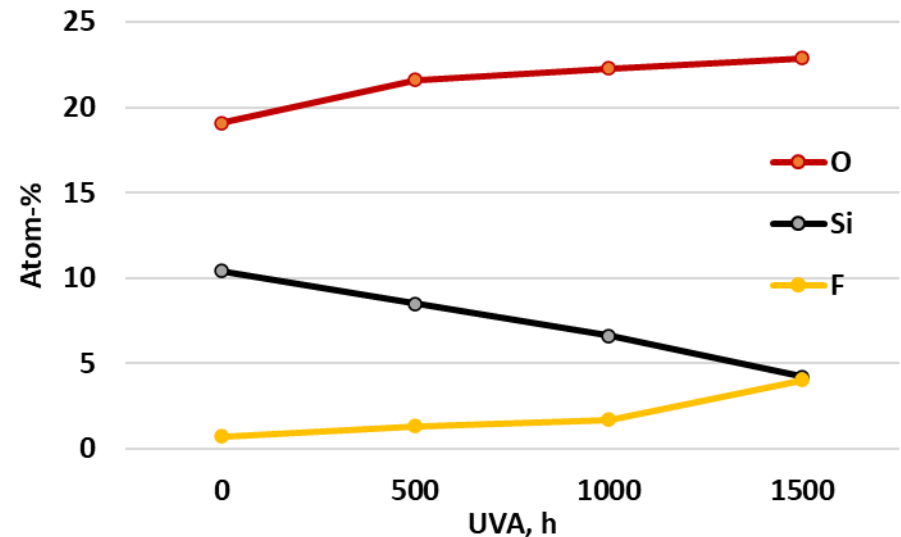
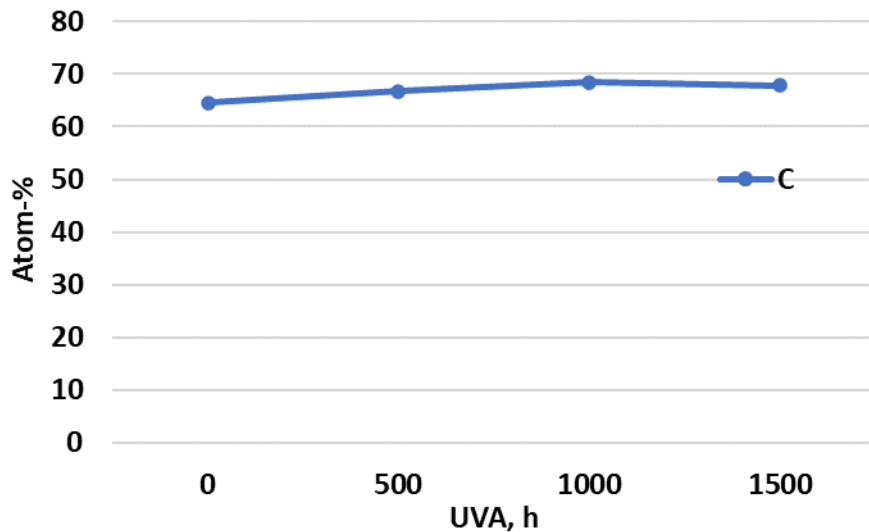

Antigraffitikerros

PVDF

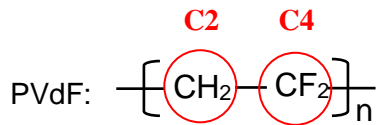
□ Pinnoitteen UV-testaus (UVA, 1500h):

- Happen määrä kasvoi (polymeeriketjujen hapettuminen)
- Piin määrä väheni (antigraffitipinnoitteen lisäaine)
- Fluorin määrä kasvoi (PVDF-pinnoitteen trace element)

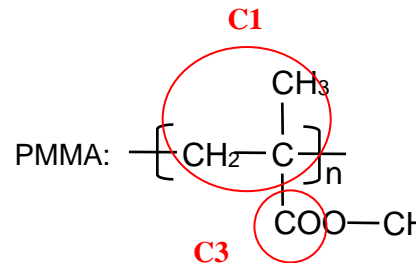

□ Sidostila-analyysi, hiili

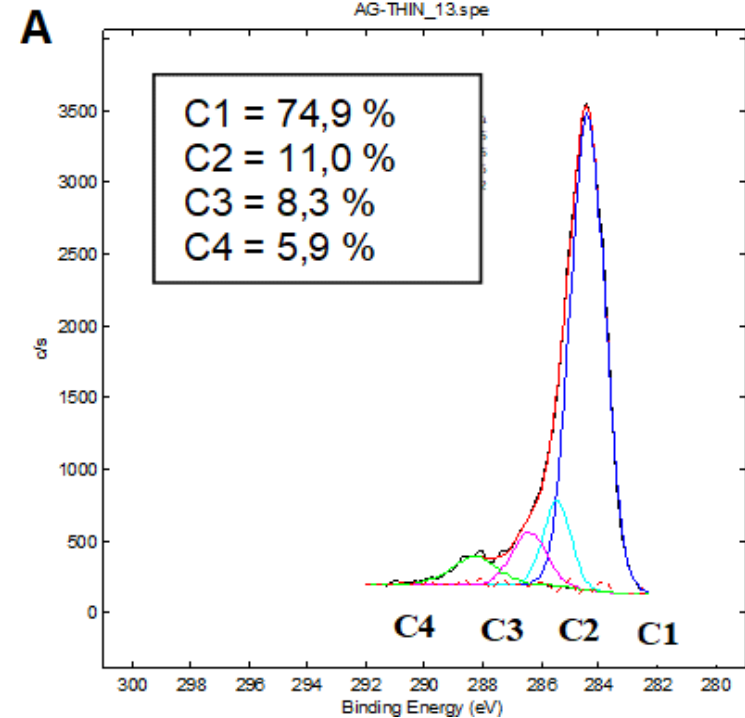
PVdF:

Antigraffiti:

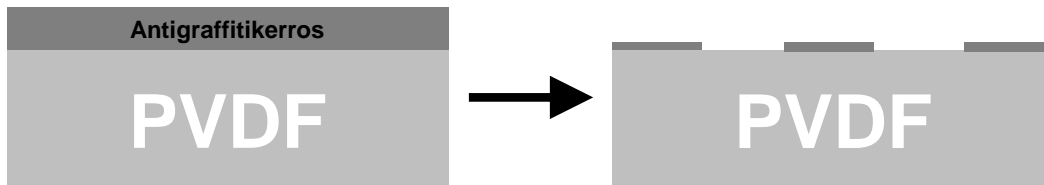
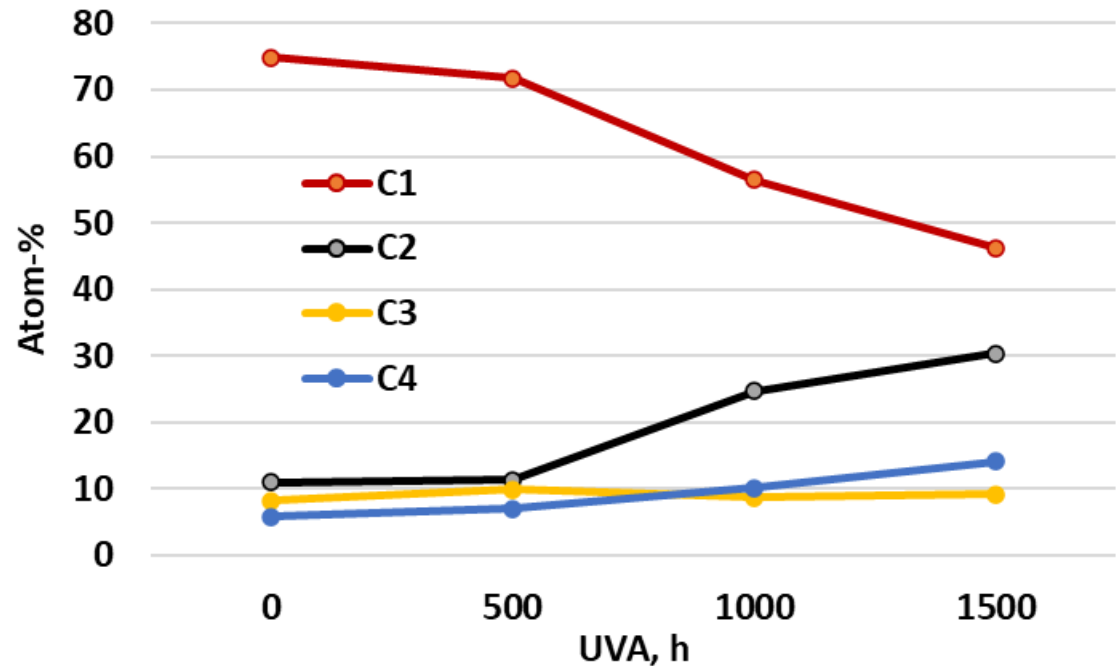
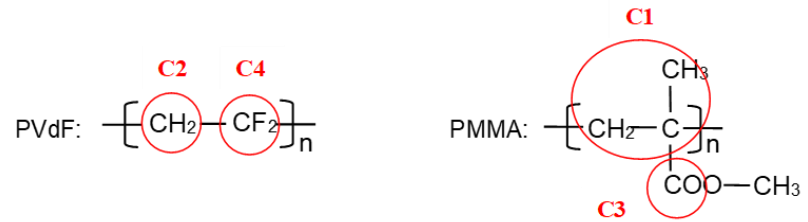

Ennen UVA-testiä

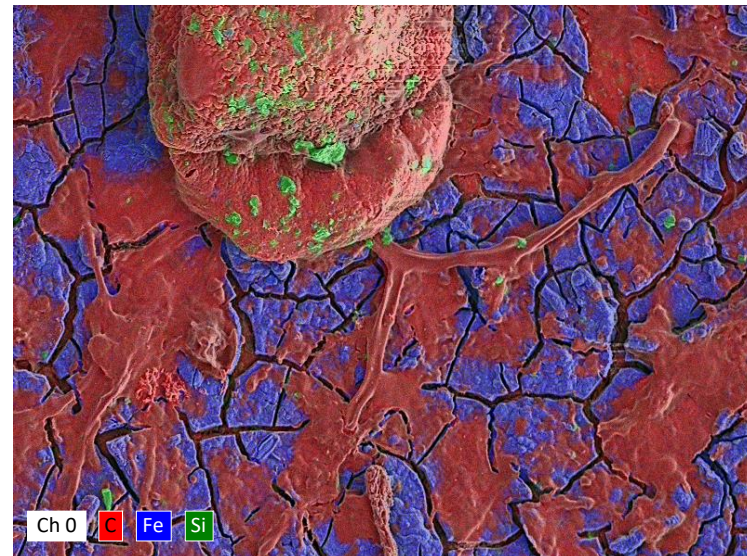
- Akrylaatti hajoaa UVA-testin aikana (C1 ja C3 sidosten määrä pienenee)
- PVDF-pinnoite tulee esiin (C2 ja C4 sidokset)

-> Antigrafittikerroksen suojaava vaikutus häviää

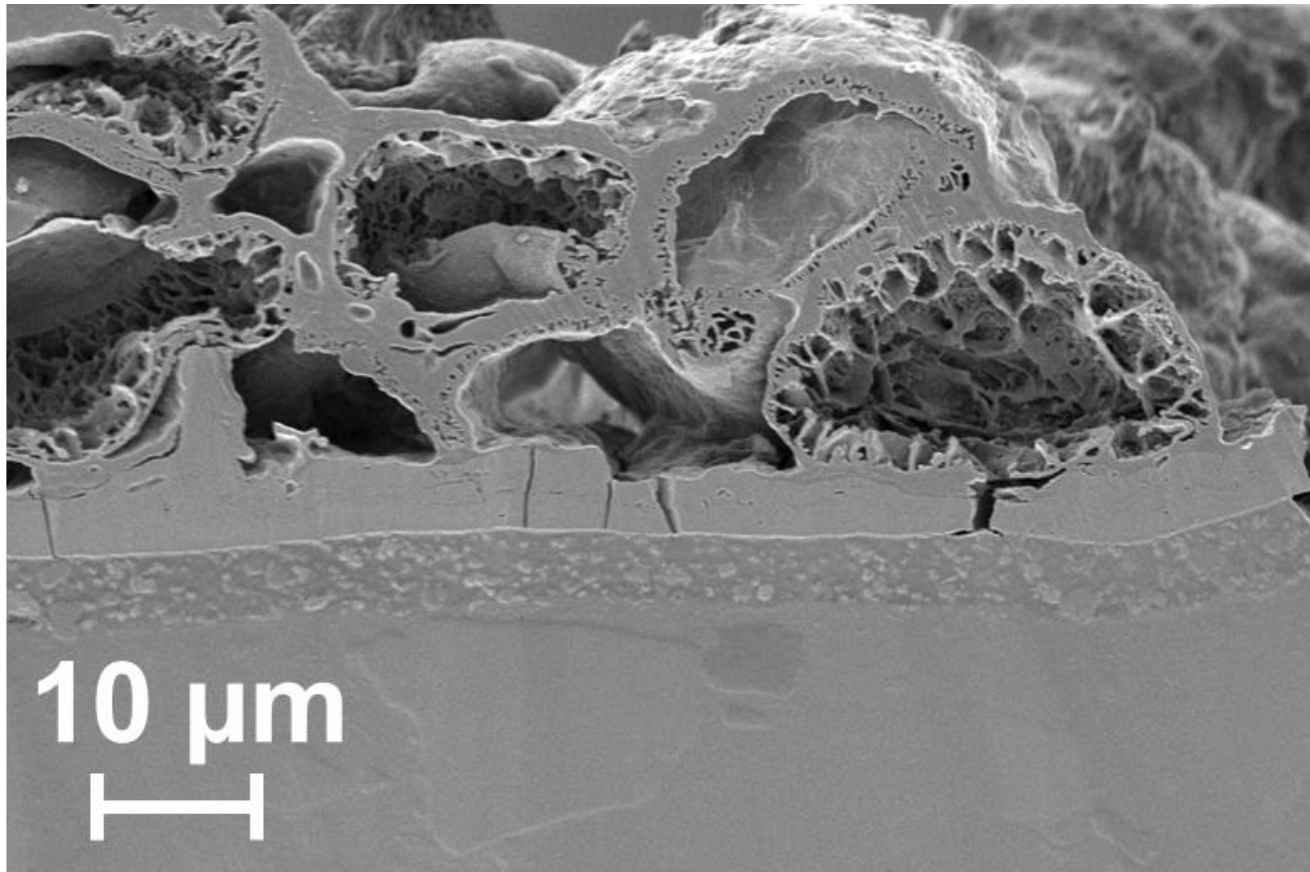

Top Analytica Oy Ab

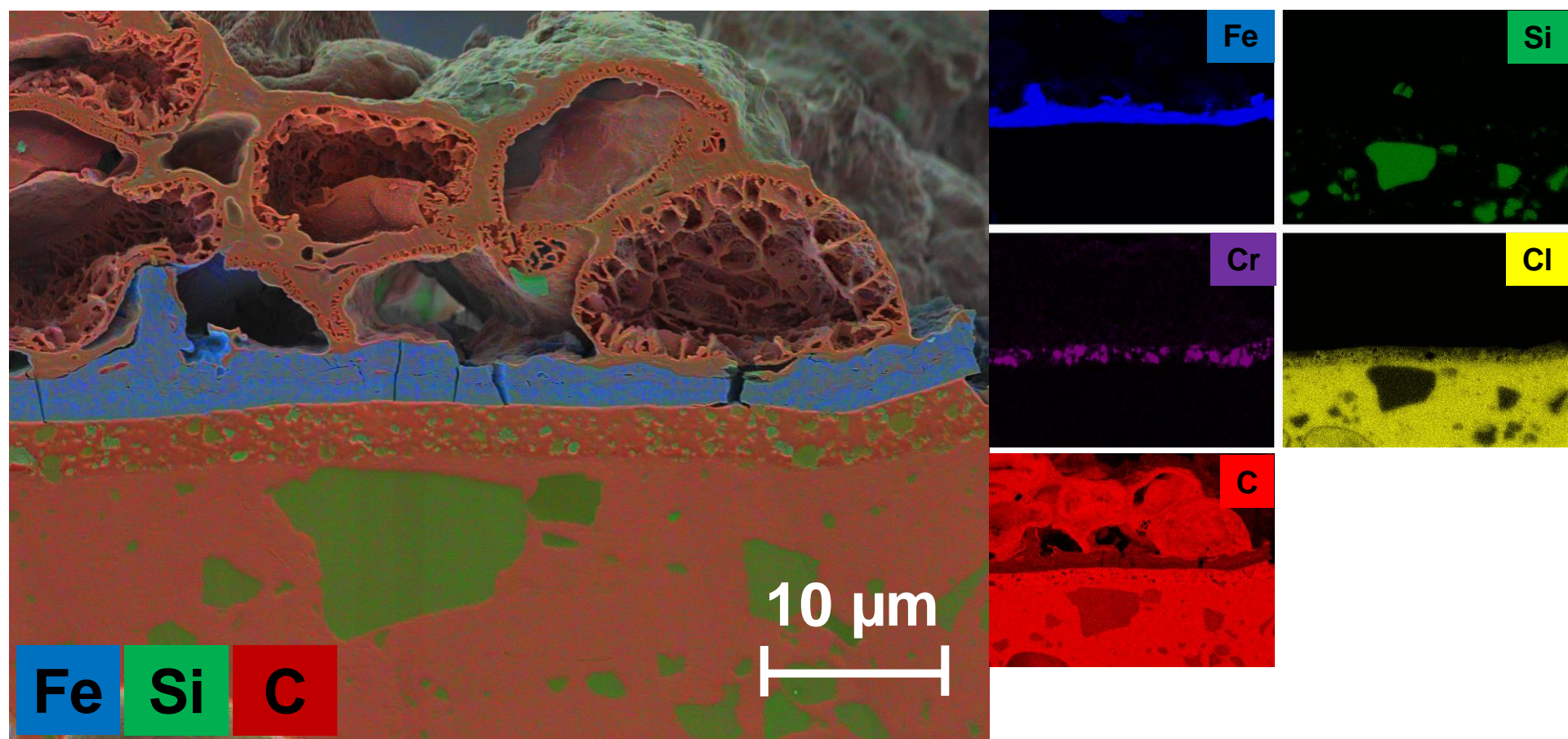
4. Levänkasvu maalipinnoitteella

- ❑ Hienorakenne säilyy ehjänä poikkileikevalmistuksessa
- ❑ Rautapigmentoitu pintakerros säröilee
- ❑ Pinnoitteen puhdistuksessa painepesurilla tulee olla varovainen – lievästi hajonnut pinnoitekerros lähtee herkästi levän mukana

- ❑ Hienorakenne säilyy ehjänä poikkileikevalmistuksessa
- ❑ Rautapigmentoitu pintakerros säröilee
- ❑ Pinnoitteen puhdistuksessa painepesurilla tulee olla varovainen – lievästi hajonnut pinnoitekerros lähtee herkästi levän mukana

- ❑ Monet standardinomaiset pinnoitteiden kestävyyttä ja korroosiota arvioivat menetelmät eivät aina kerro kemiallisista muutoksista
  - Juurisyyanalyysiin tarvitaan siihen sopivia analyttisiä laitteita ja asiantuntemusta ilmiöiden tulkitsemiseen
- ❑ Poikkileikevalmistus ionisuihkulla:
  - Ei mekaanisia vaurioita, voidaan käyttää myös vaikeille näytteille (pehmeät/helposti tuhoutuvat materiaalit)
- ❑ Moderni korkean resoluution EDS detektori:
  - Nopea kartoitus, soveltuu herkille materiaaleille, hyvä paikkaresoluutio (<100 nm)
- ❑ XPS
  - Sidostilojen määrittäminen, polymeerien hajoaminen
- ❑ Raman (μ FTIR)
  - $\sim 1 \mu\text{m}$ paikkaresoluutio, korroosiotuotteiden identifiointi
- ❑ μ XRF
  - Pinnoitteiden läpi mittaaminen, kartoitus

Kiitos!

Top Analytica
Ruukinkatu 4, 20540 Turku, Finland
www.topanalytica.com

